EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 05 06
COM(2025) 192 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Dramblio Kaulo Kranto Respublikos susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2025 m. sausio 29 d. Konkurencingumo kelrodyje nurodyta, kad ES turi „ieškoti naujų partnerystės ryšių stiprinimo ir naudos teikimo mūsų įmonėms būdų“, įskaitant susitarimus dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms[1].

2021 m. vasario 18 d. komunikate dėl prekybos politikos peržiūros[2] Komisija paskelbė, kad „aktyviau bendradarbiaus su Afrikos šalimis partnerėmis, kad būtų išnaudotas jų ekonominis potencialas, skatinamas ekonomikos įvairinimas ir integracinis augimas“ ir „pasiūlys naują tvarių investicijų iniciatyvą Afrikos ir pietinėms kaimyninėms šalims partnerėms arba regionams, kurie tuo suinteresuoti, [...] sudarant atskirus investicijų susitarimus arba modernizuojant galiojančius prekybos susitarimus“.

2022 m. lapkričio 18 d. Europos Komisija užbaigė derybas su Angola dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms[3]. Susitarimas dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms įsigaliojo 2024 m. rugsėjo 1 d.[4] ir yra pirmasis tokio pobūdžio ES susitarimas. Komisija taip pat nagrinėja galimybes derėtis dėl susitarimų dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms su kitomis suinteresuotomis šalimis partnerėmis, įskaitant Dramblio Kaulo Kranto Respubliką (toliau – Dramblio Kaulo Krantas).

2023 m. ES tiesioginių užsienio investicijų suma Dramblio Kaulo Krante siekė 4,3 mlrd. EUR, palyginti su 4,1 mlrd. EUR 2022 m. ES sudarė laikinąjį ekonominės partnerystės susitarimą (toliau – EPS) su Dramblio Kaulo Krantu, tačiau jame nėra nuostatų dėl palankesnių sąlygų investicijoms.

Atsižvelgiant į galimybę ES stiprinti santykius su Dramblio Kaulo Krantu investicijų srityje, 2023 m. spalio 12–13 d. Abidžane vykusiame 6-ajame Dramblio Kaulo Kranto ir ES EPS komiteto posėdyje buvo aptarta galimybė pradėti derybas dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms[5].

Vėliau su Dramblio Kaulo Krantu buvo surengtos techninės tiriamosios diskusijos dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms taikymo srities, turinio ir parametrų. Po šių diskusijų, 2025 m. kovo 6 d. abi pusės susitarė pradėti atitinkamas savo vidaus procedūras oficialioms deryboms dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms pradėti.

Šiuo susitarimu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas Europos Sąjungai ir Dramblio Kaulo Krantui pritraukti, plėtoti ir išlaikyti tarpusavio tiesiogines užsienio investicijas, visų pirma

---

1 Komisijos komunikatas „ES konkurencingumo kelrodis“, COM(2025) 30 *final*.

2 Komisijos komunikatas „Prekybos politikos peržiūra. Atvira, tvari ir ryžtinga prekybos politika“, COM(2021) 66 *final*.

3 https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en.

4 Žr. 2024 m. kovo 4 d. Tarybos sprendimą (ES) 2024/829 dėl Europos Sąjungos ir Angolos Respublikos susitarimo dėl palankesnių sąlygų sudarymo tvarioms investicijoms sudarymo Sąjungos vardu (OL L 2024/829, 2024 3 08).

5 2023 m. spalio 12–13 d. Dramblio Kaulo Kranto ir ES EPS jungtinio komiteto posėdžio išvadų santrauka, https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/5714c6b1-a7b9-42c7-a73a-f5e5e5fa159a/details.

palankesnių sąlygų investicijoms priemonėmis, pvz., didinant su investicijomis susijusių priemonių skaidrumą ir nuspėjamumą, supaprastinant investicijų leidimų išdavimo procedūras ir gerinant viešojo ir privačiojo sektorių dialogą atsižvelgiant į investuotojų prioritetus ir įtraukiant suinteresuotuosius subjektus. Galutinis tikslas – skatinti skaidresnę, veiksmingesnę ir labiau nuspėjamą investicinę aplinką ir tuo pačiu skatinti didesnes tiesiogines užsienio investicijas į Dramblio Kaulo Krantą. Tokiu būdu šiuo susitarimu bus skatinamas darnus vystymasis, ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, taip pat stiprinami dvišaliai ES ir Dramblio Kaulo Kranto santykiai investicijų srityje. Šis susitarimas taip pat suteiks tvirtą pagrindą prisidėti prie Dramblio Kaulo Kranto ekonomikos įvairinimo ir integracijos į pasaulio ekonomiką.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šio susitarimo tikslai atitinka Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), kurioje įtvirtinta, kad ES turėtų skatinti „visų šalių integraciją į pasaulio ekonomiką, įskaitant laipsnišką tarptautinės prekybos apribojimų panaikinimą“[6].

Jo tikslai taip pat atitinka 2023 m. lapkričio 15 d. Samoa pasirašytą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių (toliau – AKR valstybių) organizacijos narių partnerystės susitarimą[7], ypač jo 41 ir 42 straipsnius.

Šis susitarimas padeda siekti 2025 m. sausio 29 d. Konkurencingumo kelrodžio, kuriame nurodyta, kad ES turi „ieškoti naujų partnerystės ryšių stiprinimo ir naudos teikimo mūsų įmonėms būdų“, be kita ko, sudarant susitarimus dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms[8], tikslų. Be to, jame atsižvelgiama į pirmiau minėtą Komunikatą dėl prekybos politikos peržiūros ir 2022 m. Komunikatą dėl prekybos ir darnaus vystymosi peržiūros[9].

Susitarimas yra visapusiškos ES ir Afrikos santykių strategijos[10], kurioje „siūloma, kad ES parengtų platesnio užmojo susitarimus, kuriais būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms Afrikoje, jos būtų pritrauktos ir remiamos“, dalis. Be to, jis taip pat atitinka ES ir Afrikos Sąjungos bendrą 2030 m. viziją[11], kuri buvo priimta 6-ajame Europos Sąjungos ir Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime ir kurioje pabrėžtas bendras įsipareigojimas „skatinti atskaitingą, skaidrų, įtraukų ir lankstų valdymą laikantis atitinkamų tarptautinių teisės aktų ir dėti daugiau pastangų, kad būtų didinamos investicijos ir gerinama verslo aplinka, taip pat skatinamos ir didinamos atsakingos ir tvarios Afrikos ir Europos investicijos“. Jo tikslai taip pat atitinka 2021 m. lapkričio mėn. pradėtą įgyvendinti ES strategiją „Global Gateway“ ir pirmuosius jos siektinus rezultatus – Afrikos ir Europos investicinių priemonių rinkinį, dėl kurio susitarta 6-ajame Europos Sąjungos ir Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime ir kuriuo siekiama iki 2027 m. pritraukti 150 mlrd. EUR investicijų į Afrikos vienuolika prioritetinių sričių, įskaitant ekonominę integraciją, investicijas ir privačiojo sektoriaus plėtrą. Strategijos „Global Gateway“ Afrikos ir Europos investicinių priemonių rinkinys yra ES orientacinė sistema, kuria siekiama didinti investicijų patrauklumą Afrikoje ir užtikrinti, kad reguliavimo aplinka būtų palanki privačiojo sektoriaus

---

6 ES sutarties 21 straipsnio 2 dalies e punktas.

7 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8372-2023-REV-1/lt/pdf.

8 Komisijos komunikatas „ES konkurencingumo kelrodis“, COM(2025) 30 *final*.

9 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Prekybos partneryščių galia: drauge siekti žaliosios ir teisingos ekonomikos augimo“, COM(2022) 409 *final*.

10 2020 m. bendras komunikatas „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“, https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_lt.pdf.

11 https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

dalyvavimui ir kad investicijos būtų naudingos tvariam ekonomikos augimui.

Numatomas susitarimas dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms visiškai atitinka ir papildo būsimą susitarimą dėl palankesnių sąlygų investicijoms siekiant vystymosi tikslų, dėl kurio susiderėta Pasaulio prekybos organizacijoje[12].

Galiausiai, priede pateikti derybiniai nurodymai atitinka 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimą (ES) 2020/13, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl EPS su AKR valstybėmis ir regionais[13].

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Tikslai dera su kitomis ES politikos sritimis, visų pirma su ES vystymosi politika.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio akto teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 207 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipomis ir 218 straipsnio 4 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Numatomų derybų dalykas yra susijęs su bendra prekybos politika. Pagal ES sutarties 5 straipsnio 3 dalį subsidiarumo principas netaikomas srityse, kuriose ES turi išimtinę kompetenciją. Bendra prekybos politika yra įtraukta į SESV 3 straipsnyje pateikiamą Sąjungos išimtinės kompetencijos sričių sąrašą. Ši politika apima derybas dėl prekybos susitarimų pagal, *inter alia*, SESV 207 straipsnį.

- **Proporcingumo principas**

Komisijos rekomendacija atitinka proporcingumo principą, nes tarptautinių susitarimų sudarymas – pagrindinė priemonė abipusėms teisėms ir pareigoms tarptautinės teisės subjekto, pavyzdžiui, užsienio šalies, atžvilgiu prisiimti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Sąjungos Tarybos sprendimas.

---

12 https://www.wto.org/english/tratop_e/invfac_public_e/invfac_e.htm.

13 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/13, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai (OL L 6, 2020 1 10, p. 101). Visų pirma 2019 m. derybinių nurodymų 6.2 skirsnio pirmoje pastraipoje nustatyta: „Investicijos. *Atsižvelgdamos į tikslą „mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, derinant su darnaus vystymosi tikslais“ (taip pat į Kotonu susitarimo 1, 29, 75–78 straipsnius ir II priedą ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas), šalys susitaria nustatyti sistemą, kuri palengvins, sustiprins ir skatins abipusiai naudingas tvarias savitarpio investicijas, atsižvelgdamos į daugiašales iniciatyvas dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo. Ši sistema grindžiama nediskriminavimo, atvirumo, skaidrumo ir stabilumo principais.* Šalys skatina plėtoti patrauklią ir stabilią investavimo aplinką, remdamos stabilių ir skaidrių taisyklių taikymą investuotojams, ir siekia gerinti finansinę įtrauktį ir galimybes gauti finansavimą.“

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2020 m. birželio–lapkričio mėn. Komisija surengė viešas konsultacijas[14], siekdama gauti Europos Parlamento, valstybių narių, suinteresuotųjų šalių ir pilietinės visuomenės nuomonę dėl Europos Sąjungos prekybos politikos peržiūros, be kita ko, dėl būdų stiprinti ES santykius su kaimyninėmis šalimis ir Afrika prekybos ir investicijų srityse.

Komisija reguliariai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, be kita ko, Prekybos susitarimų ekspertų grupėje[15] ir vykdydama dialogą su pilietine visuomene[16].

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Šis pasiūlymas grindžiamas išorės ekspertų žiniomis, surinktomis įgyvendinant Europos Komisijos užsakytą Pasaulio banko projektą. Ataskaitoje visų pirma nurodyta, kad investuotojai[17] kaip svarbiausius veiksnius, darančius poveikį jų sprendimams dėl investicijų besivystančiose šalyse, nurodė tai, kad bendraujant su valstybės įstaigomis trūksta skaidrumo ir nuspėjamumo, netikėtai keičiami įstatymai ir kiti teisės aktai ir delsiama išduoti vyriausybės leidimus ir patvirtinimus. Tai yra sritys, kurias apims siūlomi susitarimai dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms.

- **Poveikio vertinimas**

Susitarime dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms nustatytuose įsipareigojimuose dėl palankesnių sąlygų investicijoms daugiausia dėmesio skiriama gero valdymo principų ir geros reglamentavimo praktikos, įskaitant skaidrumą, nuspėjamumą ir veiksmingą administravimą, taikymui šalies partnerės investicinėje aplinkoje (investicijų įstatymuose, teisės aktuose ir procedūrose). Šių palankesnių sąlygų investicijoms priemonių poveikis labai susijęs su susitarimo įgyvendinimu šalyje partnerėje ir jos investicinės aplinkos ilgalaikiu pagerėjimu. Bendrą poveikį taip pat lemia individualios investicijos, kurias galėtų pritraukti tokia palankesnė investicinė aplinka. Susitarimu dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms kodifikuojama ES jau tvirtai nusistovėjusi praktika.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šiuo pasiūlymu siekiama rekomenduoti Tarybai priimti sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas su Dramblio Kaulo Krantu dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms. Pasiūlymas neapima keitimosi duomenimis, procesų automatizavimo, skaitmeninių sistemų naudojimo arba viešųjų paslaugų teikimo. Todėl principas „standartiškai skaitmeninis“ netaikomas, nes pasiūlymu konkrečių skaitmeninių reikalavimų nenustatyta.

---

14 https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_en.

15 http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/.

16 http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531.

17 Žr. Pasaulio banko ataskaitą „Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses“, http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf.

- **Pagrindinės teisės**

Šia iniciatyva visapusiškai laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši iniciatyva poveikio biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Numatoma, kad derybos dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms bus baigtos 2026 m.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šiomis nuostatomis siekiama rekomenduoti Tarybai priimti sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas, ir paskirti Sąjungos derybininką. Taryba gali duoti nurodymų derybininkui.

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Dramblio Kaulo Kranto Respublikos susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 207 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipomis ir 218 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

turėtų būti pradėtos derybos siekiant sudaryti susitarimą su Dramblio Kaulo Kranto Respublika dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisija įgaliojama Sąjungos vardu derėtis su Dramblio Kaulo Kranto Respublika dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų tvarioms investicijoms.

2 straipsnis

Derybiniai nurodymai išdėstyti šio sprendimo priede.

3 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su [specialiojo komiteto pavadinimas, kurį įrašo Taryba].

4 straipsnis

Šis sprendimas ir jo priedas bus paskelbti viešai iš karto po jų priėmimo.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė